

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝ.ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΝΙΑΙΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ, ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ**

Δ/νση: Ερμού 15, 101 85 Αθήνα

Πληροφορίες:

ΤΜΗΜΑ Α΄ ΣΕΠ

Χ. Στεργίου, Θ. Ζαφειροπούλου (2103234950)

sep@ypepth.gr

ΤΜΗΜΑ Β΄

ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Μ. Σωτηράκου, Α. Λέκκα (2103245750, 2103235150)

t05sde1@ypepth.gr t05sdeay@ypepth.gr

ΤΜΗΜΑ Γ΄ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΩΝ

Ε. Βλαχογιάννη (2103239375)

ΤΜΗΜΑ Δ΄ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Α. Γιαννακοπούλου (2103230860) taapolag@ypepth.gr

Να διατηρηθεί μέχρι

Βαθμός Ασφαλείας

Αθήνα, 19/10/2006

Αρ. Πρωτ. 108800/Γ7

Προς:

**Περιφερειακές Δ/νσεις Π.Ε και Δ.Ε.
Δ/νσεις Π.Ε και Δ.Ε. όλης της χώρας
(υπόψη Υπευθύνων)**

**Όλες τις Σχολικές Μονάδες (μέσω των
οικείων Δ/νσεων)**

**Θέμα: Σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων:
Αγωγής Σταδιοδρομίας, Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής Υγείας,
Πολιτιστικών θεμάτων, Καλλιτεχνικών Αγώνων, Comenius και eTwinning .**

Με το ξεκίνημα της νέας σχολικής χρονιάς και για τον καλύτερο σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας (ΣΕΠ), Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΠΕ), Αγωγής Υγείας (ΑΥ), Πολιτιστικών Θεμάτων, Καλλιτεχνικών Αγώνων, Comenius και eTwinning, στα σχολεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Α. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΤΜΗΜΑ Α΄ ΣΕΠ

Η Αγωγή Σταδιοδρομίας ορίστηκε ως διακριτή κατηγορία Σχολικών Δραστηριοτήτων με την Υπουργική Απόφαση Γ2/455/7-2-2000 /ΦΕΚ 161 τ. Β΄/16-2-2000, η οποία συμπληρώνει τη βασική Υπουργική Απόφαση Γ2/4867/28-8-1992, όπου για πρώτη φορά ορίζεται ο θεσμός, οι κατηγορίες, το περιεχόμενο και ο τρόπος υλοποίησης των Σχολικών Δραστηριοτήτων.

ΤΜΗΜΑ Β΄ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Για το σχεδιασμό και την υλοποίηση Προγραμμάτων Π.Ε. στην Α/θμια Εκπ/ση ισχύουν: ο Νόμος 1946/91 και η Υ.Α. Γ1/377/865/18-9-92 καθώς και η Φ.12.1/545/85812/Γ1 ΥΑ της 31.08.2005

Για τον αντίστοιχο σχεδιασμό και την υλοποίηση Προγραμμάτων Π.Ε. στην Β/θμια Εκπ/ση ισχύουν: ο Νόμος 1892/1990 και η Υ.Α. Γ2/4867/28-8-1992

α. Για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

1. Σε ό,τι αφορά τη συνεργασία των Υπευθύνων Π.Ε. και των Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπ/σης (Κ.Π.Ε.) με τις σχολικές μονάδες, καθώς και τη συνεργασία μεταξύ τους, ισχύει η Υ.Α. 57905/Γ2/4-6-2002 περί ρύθμισης θεμάτων στελέχωσης και λειτουργίας των Κ.Π.Ε., περί των καθηκόντων των απασχολουμένων σε αυτά και των αντιστοίχων θεμάτων και καθηκόντων των Υπευθύνων Περιβαλλοντικής Εκπ/σης των τοπικών Δ/σεων Α/θμιας και Β/θμιας Εκπ/σης. Επίσης για τα θέματα αυτά ισχύει η τροποποίηση της ανωτέρω Υ.Α. 87094/Γ7/30-8-2004
2. Σε ό,τι αφορά τα οργανωτικά θέματα υπηρεσιών και σχολικών μονάδων ισχύει ο Ν. 2986 /2002 (ΦΕΚ 24/τ. Α΄/13-2-02)
3. Σε ό,τι αφορά τις συνεργασίες με Ανώτατα & Ερευνητικά Επιστημονικά Ιδρύματα και άλλους κυβερνητικούς και μη κυβερνητικούς φορείς ισχύει η Υ.Α. 47587/Γ7/16-5-03 (ΦΕΚ 693/τ.Β΄/3-6-03)
4. Σε ό,τι αφορά σε Θεματικά Δίκτυα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης ισχύει η Υ.Α. 66272/Γ7/04-07-05

β. Για την Αγωγή Υγείας

1. Η Υπουργική απόφαση Γ1/377/865/ΦΕΚ577/18-9-92 με θέμα: «Ένταξη της Αγωγής Υγείας της πρωτοβάθμιας εκπ/σης στις σχολικές δραστηριότητες»
2. Το Π.Δ.35/ΦΕΚ 11 τ.Α/4-2- 91 με θέμα: «Η Αγωγή Υγείας στα προαιρετικά μαθήματα»
3. Η Υ.Α. Γ2 / 4867 / 28-8- 92/ΦΕΚ 629τ.Β/ 23-10- 92
4. Η Υ.Α. Γ2 / 7668 /18-12-97/ΦΕΚ 1153 τ.Β /29-12- 97 με θέμα: «Η Αγωγή του καταναλωτή στις σχολικές δραστηριότητες»
5. Η Υ.Α. Φ 484 /62 /Γ2 /4877 /ΦΕΚ 797 τ. Β /20-12- 92 με θέμα: «Ανάθεση διδασκαλίας- Ωριαία αντιμισθία –Συμπλήρωση υποχρεωτικού ωραρίου»
6. Οι Υ.Α. Γ2 / 8976 /29-11- 95 και Γ2 /4867 /28-8- 92
7. Η Φ.12.1/545/85812/Γ1 ΥΑ της 31.08.2005
8. *Όλες οι παραπάνω εγκύκλιοι, νόμοι κ.α. μπορούν να αναζητηθούν με την συνεργασία των υπεύθυνων Α.Υ. και Π.Ε. στην οικεία Διεύθυνση Εκπαίδευσης.*

ΤΜΗΜΑ Δ΄ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

1. Η Υπουργική Απόφαση 60990/Γ7/19-06-2006 (ΦΕΚ126 τ.ΠΑΡ/13-07-2006) «Προκήρυξη θέσεων Υπευθύνων Πολιτιστικών Θεμάτων και Καλλιτεχνικών Αγώνων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης»
2. Η Υπουργική Απόφαση 68282/Γ7/06-07-2006 «Πλήρωση θέσεων Υπευθύνων Πολιτιστικών Θεμάτων και Καλλιτεχνικών Αγώνων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης».
3. Η παράγραφος 10 του άρθρου 14 του Νόμου 2817/2000 (ΦΕΚ 78/τ.Α΄), που αφορά στους Πανελλήνιους Μαθητικούς Καλλιτεχνικούς Αγώνες
4. Η Υπουργική Απόφαση Φ.12.1/545/85812/Γ1/31.08.2005 « Γενίκευση εφαρμογής του Προγράμματος της Ευέλικτης Ζώνης στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση» και η Υπουργική Απόφαση Φ.12/773/77094/Γ1/ 28-07-2006 (ΦΕΚ 1139 τ.Β /23-08-2006 « Αναμόρφωση Ωρολογίων Προγραμμάτων στο Δημοτικό Σχολείο».

Β. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Με βάση το παραπάνω θεσμικό πλαίσιο των προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων, οι εκπαιδευτικοί που επιθυμούν να τα υλοποιήσουν, αφού συγκροτήσουν την εθελοντική μαθητική ομάδα (κανονικό σχολικό τμήμα ή ομάδα από μαθητές/τριες διαφορετικών τμημάτων), επιλέγουν σε συνεργασία με τους μαθητές//τριες το θέμα του προγράμματος. Εν συνεχεία προχωρούν στον σχεδιασμό του προγράμματος που

περιλαμβάνει τον τίτλο, τα υποθέματα, τους στόχους, το περιεχόμενο, την μεθοδολογία, το χρονοδιάγραμμα ανάπτυξης, τις συνεργασίες, τα πεδία σύνδεσης με τα αναλυτικά προγράμματα, το ημερολόγιο προγραμματισμού δραστηριοτήτων, τα ονοματεπώνυμα των εκπαιδευτικών και των μαθητών που θα συμμετέχουν καθώς και τις ανάγκες για οικονομική υποστήριξη (αναλώσιμα και άλλα υλικά του προγράμματος, μετακινήσεις, έκδοση και τελική εκδήλωση παρουσίασης του προγράμματος). (Βάσει των υποδειγμάτων στα **Παραρτήματα I-III**) Η διάρκεια ενός προγράμματος σχολικών δραστηριοτήτων Περιβαλλοντικής Αγωγής, Αγωγής Υγείας, Πολιτιστικών Θεμάτων και Πανελληνίων Μαθητικών Καλλιτεχνικών Αγώνων μπορεί να είναι **από δυο (2) έως έξι (6) μήνες**. Η διάρκεια ενός προγράμματος σχολικών δραστηριοτήτων Αγωγής Σταδιοδρομίας ή ενός προγράμματος eTwinning (ώστε να τεκμηριωθεί, όπως αναλύεται παρακάτω, δικαίωμα συμπλήρωσης ωραρίου ή υπερωριακής απασχόλησης) δεν μπορεί να είναι μικρότερη των **πέντε (5) μηνών**.

Τα προγράμματα στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση υλοποιούνται εκτός του ωρολογίου προγράμματος ενώ στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση υλοποιούνται εντός και εκτός ωρολογίου προγράμματος, ανάλογα με το αν εντάσσονται ή όχι στο πλαίσιο της ευέλικτης ζώνης

Για κάθε πρόγραμμα διατίθεται εβδομαδιαίως ένα δίωρο.

Το σχέδιο αυτό θα πρέπει να εγκριθεί από τον Διευθυντή και τον Σύλλογο Διδασκόντων της σχολικής μονάδας και να υποβληθεί **στους αντίστοιχους Υπευθύνους της τοπικής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης**, προκειμένου αυτοί να εισηγηθούν για την έγκρισή του και την χρηματοδότησή του (με βάση τις πραγματικές ανάγκες καθενός από τα προγράμματα) από την Επιτροπή σχολικών δραστηριοτήτων της Διεύθυνσης.

Οι δαπάνες της πραγματοποίησης των προγραμμάτων βαρύνουν τις πιστώσεις του ΚΑΕ 5274 και το συνολικό ποσό είτε θα κατανέμεται ανά πρόγραμμα με βάση τις ανάγκες είτε θα χρησιμοποιείται για την συνολική προβολή- παρουσίαση των δράσεων και των τελικών τους προϊόντων στο τέλος της σχολικής χρονιάς. Για την εκκαθάριση των αντιστοιχών παραστατικών, την ευθύνη έχουν οι οικονομικές υπηρεσίες της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης. Το συνολικό ποσόν της χρηματοδότησης των προγραμμάτων θα κατανέμεται ποσοστιαία (%) στις 4 κατηγορίες σχολικών δραστηριοτήτων, ανάλογα με τον αριθμό προγραμμάτων της κάθε κατηγορίας.

Η υποβολή των σχεδίων προγραμμάτων στην τοπική Διεύθυνση Εκπαίδευσης πρέπει να γίνει **μέχρι τις 20 Νοεμβρίου 2006**. Κατ' εξαίρεση για τα προγράμματα που εντάσσονται σε θεματικά δίκτυα διετούς ή τριετούς διάρκειας ή σε διεθνείς συνεργασίες, η υποβολή των σχεδίων μπορεί να γίνει μέχρι και τις 15 Δεκεμβρίου.

Κάθε εκπαιδευτικός και κάθε μαθητής μπορούν να συμμετέχουν μέχρι και σε δύο (2) προγράμματα. Τα προγράμματα στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση υλοποιούνται βάσει της Φ.12.1/545/85812/Γ1 ΥΑ της 31.08.2005.

Οι Υπεύθυνοι των σχολικών δραστηριοτήτων της τοπικής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και ο Διευθυντής της σχολικής μονάδας έχουν την ευθύνη του ελέγχου της υλοποίησης του εγκεκριμένου από την επιτροπή σχολικών δραστηριοτήτων προγράμματος. Αν το πρόγραμμα δεν υλοποιηθεί σύμφωνα με το σχέδιο που υποβλήθηκε, η επιχορήγηση και οι υπερωρίες δεν καταβάλλονται, ενώ, αν έχουν ήδη καταβληθεί, επιστρέφονται.

Προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων μπορούν να υλοποιηθούν σύμφωνα με τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις και διαδικασίες στα πλαίσια οποιουδήποτε προγράμματος εγκεκριμένης συνεργασίας του Υπ.Ε.Π.Θ. με άλλους κυβερνητικούς ή μη κυβερνητικούς φορείς, δημόσιους οργανισμούς, φορείς τοπικής ή νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, Α.Ε.Ι. κ.ά, οι οποίοι μπορούν με τα δικά τους μέσα να στηρίξουν το έργο των εκπαιδευτικών των σχολείων

καθώς επίσης και στα πλαίσια υλοποίησης προγραμμάτων διεθνών συνεργασιών. Για οποιαδήποτε συνεργασία με φορείς ή φυσικά πρόσωπα μέσα στις σχολικές μονάδες Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης θα πρέπει να υπάρχει η σύμφωνη γνώμη του Διευθυντή κάθε σχολικής μονάδας, **μετά από σχετική έγκριση της αρμόδιας Διεύθυνσης του Υπ.Ε.Π.Θ.**

Σε ό,τι αφορά στην επεξεργασία των θεμάτων, υπενθυμίζουμε τις βασικές αρχές που εφαρμόζονται στα προγράμματα των σχολικών δραστηριοτήτων, οι οποίες είναι: η διεπιστημονική θεώρηση, η βιωματική προσέγγιση, το άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία, η ομαδική εργασία, η ανάπτυξη δημοκρατικού διαλόγου και η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης.

Για όλες τις δραστηριότητες μπορεί να διατεθεί ένα διήμερο προκειμένου να γίνει παρουσίαση των προγραμμάτων στο τέλος της σχολικής χρονιάς. Οι Υπεύθυνοι παρακολουθούν, υποστηρίζουν και αξιολογούν τα υλοποιούμενα προγράμματα ευθύνης τους και μετά από σχετική άδεια από την αρμόδια Διεύθυνση του Υπ.Ε.Π.Θ. οργανώνουν επιμορφωτικές συναντήσεις, ιδιαίτερα με εκπαιδευτικούς που δεν έχουν προηγούμενη εμπειρία στην πραγματοποίηση προγραμμάτων ή σε συνεργασία με τμήματα πανεπιστημίων, Σχολικούς συμβούλους, ΚΠΕ, το Π.Ι., Ο.Τ.Α., μη κυβερνητικούς φορείς κ.λπ.

Γ. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΤΜΗΜΑ Α΄ ΣΕΠ

Προγράμματα Αγωγής Σταδιοδρομίας

Ο θεσμός της Συμβουλευτικής - Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού εκτός από την εφαρμογή του στην τάξη στο πλαίσιο των ωρολογίων προγραμμάτων της Γ' τάξης Γυμνασίου και της Α' τάξης Γενικού Λυκείου, εφαρμόζεται και υποστηρίζεται τόσο στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων των ΚΕΣΥΠ και Γραφείων ΣΕΠ της χώρας, όσο και με την εφαρμογή προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων Αγωγής Σταδιοδρομίας.

Οι Σύμβουλοι ΣΕΠ και οι Ειδικοί Πληροφόρησης και Τεκμηρίωσης που υπηρετούν στα ΚΕΣΥΠ και τα ΓΡΑΣΕΠ της χώρας, είναι δυνατόν να ενημερώσουν, υποστηρίζουν και γενικότερα να συνεργαστούν τόσο στο στάδιο του σχεδιασμού όσο και σε αυτό της υλοποίησης προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων Αγωγής Σταδιοδρομίας. Στη φάση του σχεδιασμού των προγραμμάτων αυτών, πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα ενημέρωσης των ενδιαφερόμενων εκπαιδευτικών από τα σχετικά αρχεία που διατηρούν τα ΚΕΣΥΠ, αναφορικά με προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων Αγωγής Σταδιοδρομίας που έχουν ήδη υλοποιηθεί, ώστε να διευκολύνεται η επαφή των ενδιαφερομένων με εκπαιδευτικούς που έχουν ήδη σχετική εμπειρία υλοποίησης προγραμμάτων. Παράλληλα είναι δυνατόν οι Σύμβουλοι των Γραφείων ΣΕΠ να ενημερώσουν σχετικά με την υλοποίηση προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων Αγωγής Σταδιοδρομίας το Σύλλογο Καθηγητών της σχολικής μονάδας στην οποία ανήκει το Γραφείο ΣΕΠ ή τους Συλλόγους Καθηγητών παρακείμενης/ων σχολικών μονάδων όπου ο Σύμβουλος του Γραφείου προωθεί το θεσμό του ΣΕΠ στην τάξη.

Οι εκπαιδευτικοί που ενδιαφέρονται να υλοποιήσουν πρόγραμμα Σχολικών Δραστηριοτήτων Αγωγής Σταδιοδρομίας μπορούν να καταθέσουν στη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στην οποία ανήκουν το επισυναπτόμενο (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι) σχέδιο υποβολής προγράμματος, αφού ενημερώσουν ανάλογα το ΚΕΣΥΠ της περιοχής τους ή το ΓΡΑΣΕΠ από όπου και μπορούν να ζητήσουν σχετική υποστήριξη και γενικότερη ενημέρωση σχετικά με το θεσμό της Συμβουλευτικής- Επαγγελματικού Προσανατολισμού και τις εφαρμογές του.

Κατά τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος, οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές/τριες μπορούν να συνεργαστούν εκτός από τα κατά τόπους ΚΕΣΥΠ και Γραφεία ΣΕΠ της χώρας και με φορείς του χώρου της εκπαίδευσης, απασχόλησης, πρόνοιας, τοπικής αυτοδιοίκησης κ.α. και να πραγματοποιούν επισκέψεις, ενημερωτικές συναντήσεις, τηλεφωνικές, γραπτές και διαδικτυακές επικοινωνίες, μικρές έρευνες πεδίου, συνεντεύξεις, μικρά project, και ό,τι άλλο κριθεί απαραίτητο και ωφέλιμο για την αποτελεσματικότητά του.

Η παρουσίαση των υλοποιημένων προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας μπορεί να συμπεριληφθεί στις δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στα πλαίσια των Ημερών Σταδιοδρομίας, σύμφωνα με την υπ' αρ. πρωτ. Γ2/5088/1-10-01 Υ.Α. «Οργάνωση Εκδηλώσεων με θέμα "Ημέρες Σταδιοδρομίας" στις σχολικές μονάδες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης».

Μετά την έγκριση του αριθμού των προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας ενημερώνονται από την επιτροπή και μέσω της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης τα αρμόδια ΚΕΣΥΠ, τα οποία και διατηρούν Αρχείο Υλοποίησης Προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας για τα σχολεία αρμοδιότητάς τους. Στη συνέχεια αποστέλλουν στη Δ/νση Συμβουλευτικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού & Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων, Τμήμα ΣΕΠ, με κοινοποίηση προς τον Τομέα ΣΕΠ του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου συμπληρωμένο τον επισυναπτόμενο (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV) πίνακα των εγκεκριμένων προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας ταχυδρομικά και ηλεκτρονικά στο e-mail sep@yppeph.gr, μέχρι τις 19 Ιανουαρίου 2007.

ΤΜΗΜΑ Β΄ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Προγράμματα Περιβαλλοντικής Αγωγής & Αγωγής Υγείας

1. Τα Είδη των Δράσεων που υλοποιούνται

- Προγράμματα Π.Ε. και Α.Υ. δίμηνης έως εξάμηνης διάρκειας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους
- Προγράμματα Π.Ε. και Α.Υ.- Συμπράξεις σχολείων στο πλαίσιο του σχολικού / ημερολογιακού έτους:
 - α. **Προγράμματα Ενίσχυσης Πρωτοβουλιών σε θέματα Αγωγής Υγείας σε συνεργασία με το Ε.Ι.Ν. χρηματοδοτούμενα από ευρωπαϊκούς πόρους**
 - β. **πιλοτικά προγράμματα Αγωγής Υγείας σε συνεργασία με το Ε.Ι.Ν. χρηματοδοτούμενα από ευρωπαϊκούς πόρους**
 - γ. **Θεματικά Δίκτυα Π.Ε και Α.Υ. (τοπικά, περιφερειακά και εθνικά)**

Πρόγραμμα Α.Υ. και Π.Ε μπορεί να υλοποιηθεί και στα πλαίσια προγράμματος εγκεκριμένης συνεργασίας του ΥΠ.Ε.Π.Θ. με άλλους κυβερνητικούς ή μη κυβερνητικούς φορείς, φορείς νομαρχιακής ή τοπικής αυτοδιοίκησης, Α.Ε.Ι. κλπ, οι οποίοι μπορούν με τα δικά τους μέσα να στηρίξουν το έργο των εκπαιδευτικών και των σχολείων, καθώς επίσης και στα πλαίσια υλοποίησης **εγκεκριμένων προγραμμάτων διεθνών συνεργασιών**.

2. Μορφή Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων

Υπενθυμίζουμε ότι **το εκπαιδευτικό πρόγραμμα – σχολική δραστηριότητα διαφοροποιείται από την συμβατική διδασκαλία αφού δεν αναφέρεται σε εύρος γνωστικού κλάδου**. Το πρόγραμμα σχολικών δραστηριοτήτων δεν αποτελεί τυπικό μάθημα και διακρίνεται ως προς τον θεματικό - περιορισμένο χαρακτήρα του γνωστικού αντικείμενου, ως προς την ομαδοσυνεργατική μέθοδο εργασίας και ως προς τη δομή, καθώς περιλαμβάνει μελέτη πεδίου και εργαστήρια δραστηριοτήτων. Σημειώνεται ότι **τα εργαστήρια δραστηριοτήτων και οι μελέτες πεδίου αποτελούν οργανικά μέρη των προγραμμάτων και δεν αποτελούν ψυχαγωγικά διαλείμματα ή απλούς περιπάτους, αλλά συγκροτημένες δράσεις παιδαγωγικού χαρακτήρα που με διαφορετική προσέγγιση κεφαλοποιούν τους βασικούς άξονες –στόχους του κάθε προγράμματος**.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Δεν θεωρούνται ως αυτοτελή προγράμματα Π.Ε., ούτε χρηματοδοτούνται ως τέτοια οι τριήμερες περιβαλλοντικές εκδρομές, οι επισκέψεις στα Κέντρα Π.Ε., οι ημέρες τοπικών δράσεων, όπως καθαρισμός παραλιών, δενδροφυτεύσεις κ.λ.π. Όλες αυτές οι χρήσιμες απλές δραστηριότητες μπορούν να εγκρίνονται ή να χρηματοδοτούνται μόνο αν αποτελούν μικρό τμήμα ενός κανονικού πολύμηνου προγράμματος Π.Ε.

3 Εκπαιδευτικοί παιδαγωγικής ομάδας

Οι εκπαιδευτικοί που ανήκουν στην παιδαγωγική ομάδα υλοποίησης του προγράμματος μπορούν είτε να κάνουν χρήση του μειωμένου ωραρίου που προβλέπεται από την υπουργική απόφαση Γ2/4867/28-8-1992, δηλ. 2 ώρες ανά εκπαιδευτικό και μέχρι 4 συνολικά για το σχολείο την εβδομάδα, είτε να αναλάβουν το πρόγραμμα πλέον του εργάσιμου ωραρίου τους ως υπερωρίες. Σημειώνεται ότι οι υπερωρίες αυτές εντάσσονται στο συνολικό θεσμικό πλαίσιο των υπερωριών για τους εκπαιδευτικούς και δεν βαρύνουν τον ΚΑΕ 5274 καθότι τα προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων αποτελούν με βάση τον Ν1566/85 τμήμα του αναλυτικού προγράμματος των σχολείων.

Οι Διευθύνσεις Εκπαίδευσης και οι υπεύθυνοι Π.Ε. και Α.Υ. οφείλουν να διευκολύνουν και να υποστηρίζουν τους εκπαιδευτικούς που αναλαμβάνουν προγράμματα ως προς ζητήματα υποδομών και εργαλείων χρησίμων για το πρόγραμμα τα οποία τυχόν δεν διαθέτει ή δεν μπορεί να παρέχει η σχολική μονάδα.

4. Υποστήριξη Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων

Το ΥΠ.Ε.Π.Θ. για να στηρίξει το έργο των εκπαιδευτικών στο σχολείο, είναι γνωστό πως έχει θεσμοθετήσει θέση Υπευθύνων Α.Υ. και Π.Ε. σε κάθε τοπική Δ/ση και έχει ιδρύσει και λειτουργεί 41 Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Σύντομα θα λειτουργήσουν 10 νεοϊδρυθέντα ΚΠΕ. Ταυτόχρονα, λειτουργούν 15 Συμβουλευτικοί Σταθμοί Νέων και αναμένεται η λειτουργία 43 νέων.

Οι Υπεύθυνοι Α.Υ. και Π.Ε. παρακολουθούν και υποστηρίζουν τα αντίστοιχα προγράμματα των σχολικών μονάδων της Δ/σής τους :

- ενημερώνουν τους εκπαιδευτικούς και τους Δ/ντές σχολικών μονάδων για τις δυνατότητες υλοποίησης προγραμμάτων σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο
- λειτουργούν ως πολλαπλασιαστές : επισκέπτονται τις σχολικές μονάδες και οργανώνουν συναντήσεις ομάδων εκπαιδευτικών με σκοπό την ενημέρωση των εκπαιδευτικών σε ζητήματα βιβλιογραφίας, μεθοδολογίας αλλά και για την μεταβίβαση / διάχυση των πληροφοριών και γνώσεων από τα κάθε είδους επιμορφωτικά σεμινάρια και συναντήσεις που συμμετέχουν οι ίδιοι
- βοηθούν τους εκπαιδευτικούς στο σχεδιασμό του προγράμματος, ενθαρρύνοντας καινοτόμες προσεγγίσεις
- ενημερώνουν τους εκπαιδευτικούς για επιστημονικές συναντήσεις, σεμινάρια, ημερίδες κα των τομέων ευθύνης τους
- συντονίζουν δράσεις παρουσίασης /εκδήλωση παρουσιάσεως εργασιών των σχολείων της Δ/σης στο τέλος της σχολικής χρονιάς
- ενημερώνουν τους εκπαιδευτικούς για τις δυνατότητες συνεργασιών με τα Κ.Π.Ε. και το Σ.Σ.Ν. της περιφερειακής Δ/σης στην οποία ανήκουν, όπως και για τις δυνατότητες παρακολούθησης εκπαιδευτικού προγράμματος σε άλλα Κ.Π.Ε.

Τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Σήμερα λειτουργούν 41 Κ.Π.Ε. τα οποία παρέχουν εκπαιδευτικά προγράμματα μιας (1) έως τεσσάρων (4) ημερών σε μαθητικές ομάδες, οργανώνουν επιμορφωτικά σεμινάρια για εκπαιδευτικούς, παράγουν εκπαιδευτικό υλικό, αναπτύσσουν θεματικά δίκτυα σχολείων, τοπικές και διεθνείς συνεργασίες. Η συμμετοχή των περιβαλλοντικών ομάδων και των εκπαιδευτικών των σχολείων στα προγράμματά τους γίνεται σε συνεργασία με τους Υπευθύνους Π.Α. των Δ/νσεων.

Σημειώνουμε ότι μια σχολική περιβαλλοντική ομάδα μπορεί να επισκεφθεί κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς ένα (1) αστικό και ένα (1) περιφερειακό Κ.Π.Ε. και ότι ο Υπεύθυνος της Δ/νσης πρέπει να φροντίσει για την τήρηση αυτού του όρου.

Οι Συμβουλευτικοί Σταθμοί Νέων

Λειτουργούν 15 Συμβουλευτικοί Σταθμοί Νέων (Σ.Σ.Ν.) στις Διευθύνσεις: Α΄ Αθήνας, Β΄ Αθήνας, Γ΄ Αθήνας, Δ΄ Αθήνας, Ανατολικής Αττικής, Δυτικής Αττικής, Πειραιά, Ανατολικής Θεσσαλονίκης, Δυτικής Θεσσαλονίκης, Λάρισας, Ιωαννίνων, Αχαΐας, Ρεθύμνου Κρήτης, Ηρακλείου Κρήτης και Σάμου.

Υπενθυμίζουμε ότι έργο των Συμβουλευτικών Σταθμών Νέων είναι :

- η ενημέρωση και η κάλυψη των ψυχοκοινωνικών αναγκών των σχολικών μονάδων, μέσω και της συνεργασίας όταν είναι αναγκαία με άλλους δημόσιους φορείς υπηρεσιών ψυχικής υγείας
- η ενημέρωση και η Συμβουλευτική Γονέων και η προληπτική παρέμβαση στα πλαίσια στήριξης της οικογένειας, η δημιουργία ομάδων γονέων
- η εποπτεία των δραστηριοτήτων που υλοποιούνται στα σχολεία εκ μέρους διαφόρων κοινωνικών φορέων μετά από σχετική άδεια του ΥΠ.Ε.Π.Θ.
- η εφαρμογή προγραμμάτων προαγωγής της ψυχικής υγείας για τους μαθητές,
- η ενημέρωση, η υποστήριξη και η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών
- η οργάνωση σεμιναρίων και ημερίδων, η συνεργασία με φορείς εκτός ΥΠ.Ε.Π.Θ. μετά από ενημέρωση της αρμόδιας Διεύθυνσης
- η ευαισθητοποίηση της ευρύτερης κοινότητας σε θέματα ψυχικής υγείας.

Παρατίθενται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Vii ενδεικτικοί θεματικοί άξονες για προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων Π.Ε. ΚΑΙ Α.Υ., ωστόσο οι εκπαιδευτικοί ενθαρρύνονται πριν την ανάληψη κάποιου προγράμματος να συμβουλευτούν την εγκύκλιο της υπηρεσίας μας με τίτλο *Το Πλαίσιο Αναφοράς της Εκπαίδευσης για την Αειφορία και οι Σχολικές Δραστηριότητες Περιβαλλοντικής Αγωγής & Αγωγής Υγείας – Θεματικό Έτος 2006-7 Καταναλωτισμός και Περιβάλλον* και να ενημερωθούν για τους προτεινόμενους θεματικούς άξονες της τρέχουσας σχολικής χρονιάς, όπως αυτοί αναφέρονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Viii.

ΤΜΗΜΑ Δ΄ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Πολιτιστικά Θέματα και Πανελλήνιοι Μαθητικοί Καλλιτεχνικοί Αγώνες

Το ΥΠ.Ε.Π.Θ., για να στηρίξει το έργο των εκπαιδευτικών στο σχολείο, έχει θεσμοθετήσει την θέση του Υπευθύνου Πολιτιστικών Θεμάτων και Καλλιτεχνικών Αγώνων σε κάθε τοπική Διεύθυνση. Οι Υπεύθυνοι Πολιτιστικών Θεμάτων και Καλλιτεχνικών Αγώνων παρακολουθούν τα πολιτιστικά προγράμματα των σχολικών μονάδων της Διεύθυνσής τους. Ενημερώνουν τους εκπαιδευτικούς και τους Διευθυντές για τις δυνατότητες υλοποίησης προγραμμάτων σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο, επισκέπτονται τις σχολικές μονάδες, συμβάλλουν στον σχεδιασμό των προγραμμάτων, εμπυχώνοντας και στηρίζοντας τους μαθητές στην διαδικασία ανακάλυψης της γνώσης μέσα από την έρευνα, την ανάλυση-σύνθεση των δεδομένων και της βιωματικής προσέγγισής της μέσω της διοργάνωσης εργαστηρίων έκφρασης και δημιουργίας και οργανώνουν εκδήλωση με την λήξη του σχολικού έτους, στην οποία παρουσιάζονται τα προγράμματα των σχολείων της Διεύθυνσης.

Με βάση το θεσμικό πλαίσιο, όσοι εκπαιδευτικοί ενδιαφέρονται να ασχοληθούν και να αναπτύξουν κάποιο πρόγραμμα Σχολικών δραστηριοτήτων, συγκροτούν μια μαθητική ομάδα με κοινό στόχο την ολοκλήρωση ενός πολιτιστικού θέματος με ενδεχόμενη αναφορά και σχέση προς το αντίστοιχο Πρόγραμμα Σπουδών και με γνώμονα την Θεματολογία. Η ταυτότητα του προγράμματος καταγράφεται στο αντίστοιχο συνημμένο δελτίο του Παραρτήματος.

Παράλληλα ενημερώνουν τα σχολεία για την διεξαγωγή των Πανελλήνιων Μαθητικών Καλλιτεχνικών Αγώνων, συμβάλλουν **ουσιαστικά** στην προετοιμασία των Αγώνων σε περιφερειακό και πανελλήνιο επίπεδο, αναλαμβάνουν την οργάνωση των Περιφερειακών Μαθητικών Αγώνων στην περιοχή αρμοδιότητάς τους, σε περίπτωση που η Διεύθυνσή τους αναλάβει αυτό το έργο και συμμετέχουν ενεργώς στην διοργάνωση των εκδηλώσεων της Εβδομάδας Καλλιτεχνικής Έκφρασης στην Αθήνα.

Προγράμματα COMENIUS & eTwinning

Είναι γνωστό ότι τα σχολεία της χώρας μας υλοποιούν και ευρωπαϊκά προγράμματα, όπως το Comenius, το eTwinning, το Leonardo da Vinci, καθώς και άλλες πρωτοβουλίες και δραστηριότητες.

Το πρόγραμμα **Comenius** υλοποιείται ήδη από το 1995 στα σχολεία, χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η 1^η δράση του αφορά μονοετείς ή πολυετείς συνεργασίες μεταξύ σχολείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των υπό ένταξη χωρών. Αποτελεί το πρώτο κεφάλαιο του ευρωπαϊκού προγράμματος δράσης στον τομέα της εκπαίδευσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ΣΩΚΡΑΤΗΣ II, σύμφωνα με την αρ. 253/2000/ΕΚ/24-1-2000 Απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Περισσότερες και αναλυτικότερες πληροφορίες για κάθε δράση του προγράμματος παρέχονται στην ιστοσελίδα του ΥΠΕΠΘ <http://www.ypepth.gr> ή στο τηλ: 2103728060 (κα. Ι. Κορομπέλη), του Ι.Κ.Υ. στην ιστοσελίδα <http://www.iky.gr> ή στο τηλ.: 2103726349 (κα Σ. Σωτηροπούλου), καθώς και στον ιστότοπο http://europa.eu/index_el.htm της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Για να μπορέσει ένα σχολείο να χρηματοδοτηθεί για την υλοποίηση προγράμματος, υποβάλει αίτηση στην Εθνική Μονάδα Συντονισμού (ΕΜΣ). Οι αιτήσεις αξιολογούνται από σώμα αξιολογητών και στη συνέχεια τα αποτελέσματα ελέγχει και κυρώνει η Επιτροπή Comenius που έχει συσταθεί με την αρ. πρωτ. 16331/ΙΑ/16-2-05 απόφαση Γενικού Γραμματέα.

Εθνική Μονάδα Συντονισμού για τη χώρα μας είναι το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών και καταληκτική ημερομηνία για τη δράση που αφορά στα σχέδια μεταξύ σχολικών ιδρυμάτων είναι η 1^η Φεβρουαρίου κάθε έτους. Τα εγκεκριμένα σχέδια ξεκινούν με τη νέα κάθε φορά σχολική χρονιά και η διαδικασία που ακολουθείται είναι περίπου ίδια με αυτή των υπολοίπων προγραμμάτων:

- Με πρακτικό του συλλόγου διδασκόντων συστήνεται η παιδαγωγική ομάδα. Ενθαρρύνονται όλοι οι εκπαιδευτικοί να συμμετάσχουν στην υλοποίηση έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η διεπιστημονική προσέγγιση του θέματος του σχεδίου.
- Υπογράφεται από τον Διευθυντή του σχολείου η Σύμβαση με την ΕΜΣ και αποστέλλεται στο ΙΚΥ προκειμένου να καταβληθεί η πρώτη δόση της χρηματοδότησης και να ξεκινήσουν οι δραστηριότητες του σχεδίου. Αντίγραφο του πρακτικού στέλνεται και στην υπηρεσία μας, όπου τηρείται αρχείο με τα σχολεία που υλοποιούν σχέδιο Comenius και τους εκπαιδευτικούς που ανήκουν στην παιδαγωγική ομάδα και μετακινούνται στο εξωτερικό για τις ανάγκες υλοποίησης του σχεδίου (σχετική απόφαση έγκρισης άδειας μετακίνησης εκδίδεται από την υπηρεσία μας).

- Στη συνέχεια το πρόγραμμα υποβάλλεται στην αρμόδια Δ/ση Εκπ/σης μέσα στην προθεσμία που ισχύει για τα ευρωπαϊκά προγράμματα, προκειμένου να εγκριθεί από την Επιτροπή Σχολικών Δραστηριοτήτων.

Οι εκπαιδευτικοί που ανήκουν στην παιδαγωγική ομάδα υλοποίησης του προγράμματος κάνουν χρήση του μειωμένου ωραρίου που προβλέπεται από την υπουργική απόφαση Γ2/4867/28-8-1992 για την Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και Γ1/377/865/18-9-92 για την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, δηλαδή 2 ώρες ανά εκπαιδευτικό και μέχρι 4 συνολικά για το σχολείο την εβδομάδα, όπως ακριβώς ισχύει για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και την Αγωγή Υγείας. Επειδή στην παιδαγωγική ομάδα συνήθως συμμετέχουν περισσότεροι από 2 εκπαιδευτικοί, οι ώρες μοιράζονται σε περισσότερα άτομα.

Το πρόγραμμα προβλέπει μετακινήσεις των εκπαιδευτικών και μαθητών στα συνεργαζόμενα σχολεία (διάρκειας 4-15 ημερών ανάλογα με τη δράση), καθώς και επίσκεψη μελέτης για το Διευθυντή του σχολείου. Οι μετακινήσεις πραγματοποιούνται ύστερα από αίτηση των εκπαιδευτικών σύμφωνα με την εγκύκλιο αρ. πρωτ. 29525/1/22-3-06.

Τα σχολεία που υλοποιούν πολυετή συνεργασία υποβάλουν ετησίως αίτηση ανανέωσης στην ΕΜΣ.

Το «**eTwinning**», η καινοτόμος δράση του e Learning (απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του προγράμματος eLearning που περιλαμβάνει την ενέργεια eTwinning, Άρθρο 3, χωρίο γ) με επίσημη έναρξη τον Ιανουάριο του 2005, αφορά ηλεκτρονικές αδελφοποιήσεις σχολείων από διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες μέσω του Διαδικτύου. Πλούσιο πληροφοριακό υλικό για τη διάδοση της δράσης στην ελληνική εκπαιδευτική κοινότητα υπάρχει στον ελληνικό ιστότοπο <http://www.etwinning.gr>. Για περισσότερες πληροφορίες, σχετικά με την υλοποίηση eTwinning συνεργασιών, στο τηλέφωνο 801-11-38946. Η κεντρική ευρωπαϊκή πύλη μέσω της οποίας υλοποιούνται οι συνεργασίες βρίσκεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.etwinning.net>.

Από την έναρξη της δράσης έχουν εγγραφεί περισσότερα από δεκαεπτά χιλιάδες σχολεία από 28 Ευρωπαϊκά κράτη. Σε αυτό συνέβαλε σημαντικά (πέραν της καινοτομίας που προσφέρει η ιδέα της ηλεκτρονικής αδελφοποίησης σχολείων) η απλότητα της όλης διαδικασίας και η αμεσότητα της δράσης.

Τονίζουμε τη **συμπληρωματικότητα** του eTwinning με τα υπόλοιπα σχολικά προγράμματα (Περιβαλλοντική Αγωγή, Αγωγή Υγείας, Αγωγή σταδιοδρομίας κ.α.). Έτσι είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί το eTwinning ως μέσο ανάδειξης της εργασίας των εμπλεκόμενων εκπαιδευτικών με τα προαναφερθέντα προγράμματα, εκτός των ορίων της χώρας μας. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να συνδυάσουν κάποιο άλλο πρόγραμμα με το eTwinning, να χρησιμοποιήσουν τα εργαλεία που τους παρέχονται από τη δικτυακή πύλη του eTwinning, να συνεργαστούν με συναδέλφους τους στην Ε.Ε. αλλά και να δηλώσουν συμμετοχή στους Εθνικούς και Ευρωπαϊκούς διαγωνισμούς eTwinning που διεξάγονται κάθε χρόνο.

Με βάση τα παραπάνω, για την Ευρωπαϊκή δράση eTwinning, το πλαίσιο λειτουργίας δίνει στους εκπαιδευτικούς τις παρακάτω δυνατότητες συμμετοχής:

α) Ο εκπαιδευτικός δημιουργεί eTwinning συνεργασία όποτε αυτός κρίνει, με διάρκεια η οποία συμφωνείται με το αδελφοποιημένο σχολείο και ουσιαστικά δεν έχει πάνω ή κάτω όριο. Οι υποχρεώσεις του εκπαιδευτικού είναι αυτές που οριοθετούνται από την ιδιότητα του παιδαγωγού, το πλαίσιο της καλής συνεργασίας με τον ευρωπαϊκό συνάδελφό του, τους κανονισμούς λειτουργίας της δράσης όπως αυτοί αναφέρονται στο www.etwinning.net, καθώς και από την απόφαση αρ. 2318/2003/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5-12-2003:

(http://europa.eu.int/eur-lex/pr/e/oj/dat/2003/l_345/l_34520031231e100090016.pdf) για το πρόγραμμα eLearning (<http://www.elearningeuropa.info>).

Σε αυτή την περίπτωση ο εκπαιδευτικός δεν δικαιούται μείωση ή συμπλήρωση ωραρίου αλλά ούτε και υπερωρίες, αν έχει ήδη συμπληρωμένο ωράριο.

Τέλος, δεν έχει την υποχρέωση να παραδώσει, παρουσιάσει οποιοδήποτε έργο έχει δημιουργηθεί κατά τη διάρκεια της συνεργασίας αλλά έχει κάθε δικαίωμα να συμμετάσχει στους διαγωνισμούς για τα εθνικά και ευρωπαϊκά βραβεία eTwinning.

β) Ο εκπαιδευτικός για να τεκμηριώσει δικαίωμα μείωσης-συμπλήρωσης ωραρίου ή υπερωριακής απασχόλησης, ακολουθεί τη διαδικασία η οποία έχει προδιαγραφεί για τα προγράμματα της Περιβαλλοντικής Αγωγής, Αγωγής Υγείας, Αγωγής Σταδιοδρομίας και Comenius και ταυτόχρονα ισχύουν οι υποχρεώσεις του εκπαιδευτικού όπως αυτές προαναφέρθηκαν στην α' παράγραφο.

Συγκεκριμένα, στην αρχή της σχολικής χρονιάς εγκρίνεται η συμμετοχή του εκπαιδευτικού σε eTwinning συνεργασία από τον Διευθυντή και τον σύλλογο διδασκόντων της σχολικής μονάδας και στη συνέχεια υποβάλλεται στους αντίστοιχους υπεύθυνους της τοπικής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης, προκειμένου αυτοί να εισηγηθούν για την έγκρισή του από την Επιτροπή Σχολικών Δραστηριοτήτων που λειτουργεί σε κάθε Διεύθυνση.

Οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να δηλώσουν τις συνεργασίες τους για αξιολόγηση, στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών βραβείων και να καταγράφουν την πορεία της συνεργασίας με τη βοήθεια του εργαλείου 'Κάρτα Προόδου'. Στο τέλος του σχολικού έτους, ο εκπαιδευτικός οφείλει να υποβάλλει αίτηση και να αξιολογηθεί για την Ετικέτα Ποιότητας. Η ΕΥΥ, μπορεί να ζητήσει από τον εκπαιδευτικό αναφορά για την πορεία της συνεργασίας του.

Για τους εκπαιδευτικούς που συμμετέχουν στο πρόγραμμα μειώνεται το εβδομαδιαίο διδακτικό τους ωράριο κατά **δύο (2) ώρες**. Όταν έχουν συμπληρώσει το διδακτικό τους ωράριο με αντικείμενα διδασκαλίας, μπορούν να απασχολούνται με αντίστοιχη υπερωριακή αποζημίωση, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Εάν οι εκπαιδευτικοί υλοποιήσουν και δεύτερη ή περισσότερες eTwinning συνεργασίες αυτό θα γίνει χωρίς περαιτέρω μείωση του ωραρίου τους ή υπερωρίες.

Για κάθε σχολική μονάδα οι συνολικές ώρες μείωσης του ωραρίου δεν μπορούν να ξεπεράσουν τις τέσσερις (4) ώρες εβδομαδιαίως. Έτσι αν εμπλακούν δύο (2) εκπαιδευτικοί, θα τους αντιστοιχούν από δύο (2) ώρες, αν εμπλακούν τέσσερις (4) καθηγητές θα τους αντιστοιχεί από μία (1) ώρα κ.ο.κ.

ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Όσον αφορά στην ενδεικτική θεματολογία των προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων, αυτή παρατίθεται αναλυτικά ανά πρόγραμμα στα ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ V – VII.

Παρακαλούμε τις τοπικές Διευθύνσεις Εκπαίδευσης να προωθήσουν άμεσα αυτή την εγκύκλιο σε όλα τα σχολεία της περιοχής τους και να λάβουν ενυπόγραφα γνώση όλοι οι εκπαιδευτικοί.

Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΜΜΑΣ

Εσωτερική Διανομή:

1.Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα

2.Γραφείο Ειδικού Γραμματέα Θεμάτων Σπουδών, Επιμόρφωσης & Καινοτομιών

3 Δ/νση Συμβουλευτικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού &

Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων

Τμήμα Α΄ΣΕΠ

Τμήμα Β΄Αγωγής Υγείας & Περιβαλλοντικής Αγωγής

Τμήμα Δ΄ Αισθητικής Αγωγής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι
ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ

Ημερομηνία.....
 Αριθ. Πρωτ.....

Προς: Διεύθυνση Δ.Ε

Θέμα υποβαλλόμενου προγράμματος:.....

ΜΕΡΟΣ Ι. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Α. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ:.....
 Σχολική Μονάδα.....
 Ταχυδρομική Δ/νση:.....
 Τηλ. Επικοινωνίας.....

Β. ΑΤΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ/ΝΤΡΙΑΣ:
 Ονοματεπώνυμο: :.....
 Ειδικότητα:

Γ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΝΑ ΣΥΜΜΕΤΑΣΧΟΥΝ ΣΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ:

α/ α	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ¹	ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΣΤΟ ΣΕΠ		ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΑΛΛΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΝ ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ		ΔΙΑΤΙΘΕΜΕΝΕΣ ΩΡΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ²	
		ΝΑΙ ³	ΟΧΙ	ΝΑΙ ⁴	ΟΧΙ	ΝΑΙ (αριθμός)	ΟΧΙ	Συμπλήρωση ωραρίου	Υπερωριακή απασχόληση
1.									
2.									

¹ Το πρώτο όνομα που δηλώνεται είναι και ο/η συντονιστής/τρια του προγράμματος

² Συμπληρώνεται ο αριθμός των ωρών και ανάλογα με το αν υπολογίζονται για τη συμπλήρωση ωραρίου ή ως υπερωριακή απασχόληση

³ Αν ναι τι είδους

⁴ Αν ναι σε ποια κατηγορία σχολικών δραστηριοτήτων και τότε

3.									
4.									
5.									

Δ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

ΤΑΞΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΑΝΑ ΤΜΗΜΑ	
ΣΥΝΟΛΟ		Σύνολο ΑΓΟΡΙΩΝ	Σύνολο ΚΟΡΙΤΣΙΩΝ

Ημερομηνία και Αρ. Πράξης Παιδαγωγικής Συνεδρίασης Συλλόγου Διδασκόντων:.....
 Ημερομηνία και τρόπος ενημέρωσης Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων.....

ΜΕΡΟΣ ΙΙ. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Α. ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ:

.....

Β. ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΙ ΕΠΙΔΙΩΚΟΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ:

.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
ΣΤ. ΤΡΟΠΟΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ/ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ:
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Ζ. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ:	ΑΝΑΛΩΣΙΜΑ (είδος, μονάδες, κόστος)	ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ (Αριθμός, προορισμός, ποιοι κ.α)	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ (εκθέσεις, εκδόσεις, αναπαραγωγή ή κ.α)	ΑΛΛΟ ΤΙ....
ΣΥΝΟΛΟ				

Ο/Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΤΡΙΑ

ΟΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ & ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ 2006-07
Περιβαλλοντικές Δράσεις, Δράσεις Ζωής – Εκπαίδευση για την Αειφορία**

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ/ **ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

α.....

β.....

ΤΙΤΛΟΣ
ΘΕΜΑ
ΣΚΟΠΟΣ
ΣΤΟΧΟΣ
ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΔΟΜΗ
ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΡΑΣΕΩΝ
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ
ΠΙΘΑΝΑ ΠΕΔΙΑ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΜΕ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ
ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΑ ΜΑΘΗΤΩΝ / ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ

Εμπειρία σε προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν ναι,

Είδος δράσης.....

Διάρκεια.....

Σχετική Επιμόρφωση

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν ναι,

Είδος επιμόρφωσης.....

Διάρκεια.....

ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

**ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ημερομηνία

Αριθ. Πρωτ.

Προς: Διεύθυνση Δ. Ε.

Θέμα υποβαλλόμενου προγράμματος:

.....
.....
.....

ΜΕΡΟΣ Ι. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Α. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ:

Σχολική Μονάδα:

.....

Ταχυδρομική διεύθυνση:

.....

Τηλ. επικοινωνίας - fax:

.....

Β. ΑΤΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ / ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ:

Όνοματεπώνυμο:

.....

Ειδικότητα:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B. ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**Γ. ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ –
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ:**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ

Δ.Δ.Ε :

ΚΕΣΥΠ:

Υπεύθυνος/η ΣΕΠ για τη σύνταξη του πίνακα:

α/α	ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ/ΤΡΙΑ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΕΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

**Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ

Στο πλαίσιο υλοποίησης προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας στα Γυμνάσια, Γενικά Λύκεια, ΕΠΑΛ/ ΤΕΕ της χώρας, είναι δυνατόν να αναπτυχθούν δράσεις που αφορούν στους παρακάτω θεματικούς άξονες:

- Θέματα που αφορούν στο ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ (π.χ. Επικοινωνία στους χώρους εργασίας, Λήψη αποφάσεων, Διοικητική δομή και οργάνωση Επιχειρήσεων - Οργανισμών, Εργαστηριακός εξοπλισμός, Υγιεινή - Ασφάλεια στους χώρους Εργασίας, Βελτίωση ποιότητας υπηρεσιών και προϊόντων, Οργανογράμματα επιχειρήσεων και Περιγραφές θέσεων εργασίας κ.ά).
- Θέματα που αφορούν στην ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ της ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (π.χ. Βιομηχανικός Τομέας, Βιοτεχνικός Τομέας, Οικογενειακές Επιχειρήσεις, Μ.Μ.Ε., Εμπορική Κίνηση, Κοινωνικές Υπηρεσίες, Κοινωνικοοικονομική περιγραφή του πληθυσμού κ.ά).
- Θέματα που αφορούν στις Εργασιακές Σχέσεις και τους Τομείς Επαγγελματών (π.χ. Είδη εργασιακών σχέσεων, Εμφάνιση νέων μορφών απασχόλησης, Επαγγέλματα που χάνονται, Επαγγέλματα που αναπτύσσονται, Κοινωνική Ασφάλιση, Ανεργία, Κινητικότητα εργαζομένων, Συνδικαλισμός, Ισότητα ευκαιριών, Προώθηση της ισότητας των δύο φύλων, Εργασία και Άτομα με Ειδικές Ανάγκες, κ.ά.).
- Θέματα που αφορούν στην ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ - ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (π.χ. δικαιώματα εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, Αναγνώριση Τίτλων εκπαιδευτικών και επαγγελματικών προσόντων, Μετακινούμενοι πληθυσμοί, Εκπαιδευτικά Συστήματα και Συστήματα κατάρτισης, Προγράμματα εργασιακής εμπειρίας κ. α.).
- Θέματα που αφορούν στην ανάπτυξη ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΖΩΗΣ και απαραίτητων Δεξιοτήτων για διαχείριση της Σταδιοδρομίας, της Αυτογνωσίας, της Κριτικής Πληροφόρησης κ.ά. (π.χ. καλλιέργεια δεξιοτήτων σχετικών με: διαπολιτισμική επικοινωνία, συνεργασία με ομάδα, προσωπική ανάπτυξη, επίλυση προβλημάτων, γραπτό και προφορικό λόγο, χρήση νέας τεχνολογίας, εφαρμοσμένη έρευνα, χρήση πηγών και ανθρώπινου δικτύου πληροφόρησης κ.ά.).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

ι. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ – ΘΕΜΑΤΑ:

Διαχείριση Φυσικών Πόρων

- Εντατικές μορφές εκμετάλλευσης φυσικών πόρων
- Δάση, Αποδάσωση, διάβρωση εδαφών
- Υδάτινοι Πόροι
- Ενέργεια :
Ανανεώσιμες πηγές
Κίνδυνοι από τη χρήση πυρηνικής ενέργειας
- Γεωργία, κτηνοτροφία, μέθοδοι, υπερεκμετάλλευση

Διατήρηση του Φυσικού Περιβάλλοντος

- Οικοσυστήματα : Δομή και λειτουργία χερσαίων και υδατικών οικοσυστημάτων
- Βιοποικιλότητα : απειλούμενα είδη – προστατευόμενες περιοχές

Υποβάθμιση του Περιβάλλοντος

- Ατμόσφαιρα - Ρύπανση του αέρα φαινόμενο θερμοκηπίου, τρύπα όζοντος
- Ρύπανση υδάτων
- Ρύπανση εδαφών

- Ραδιενεργός ρύπανση
- Απόβλητα και Διαχείριση των απορριμμάτων

Περιβαλλοντικοί Κίνδυνοι

- Κλιματικές Αλλαγές
- Φυσικές καταστροφές και ανθρώπινη παρέμβαση
- Περιβάλλον και πόλεμος

Χώρος, Οργάνωση και Χρήση

- Αστικά περιβάλλοντα : αστική ανάπτυξη, χρήσεις, αστικό και περιαστικό πράσινο, οδικά δίκτυα, ηχητική ρύπανση, περιβάλλον σχολικών και εσωτερικών χώρων
- Οικιστική ανάπτυξη, δημόσιος χώρος και περιβάλλον
- Φυσικό Περιβάλλον, σχεδιασμός του διαθέσιμου χώρου, αγροτική ανάπτυξη, τουρισμός, εναλλακτικός και οικολογικός τουρισμός, υιοθεσίες περιοχών
- Περιβάλλον και Μνημεία, αρχαιολογικοί χώροι και ιστορικοί τόποι
- Τοπίο και κατοίκηση, υποβάθμιση του τοπίου
- Γεωλογικά μνημεία και μνημεία της φύσης

Ανθρωπογενές Περιβάλλον – Παράμετροι & Υποβάθμιση

- Περιβάλλον και Επικοινωνία:
Μονοπάτια- φυσικές διαδρομές, μεταφορές, συγκοινωνίες
- Περιβάλλον και Ιστορία :
τοπική ιστορία, ιστορία μετακινήσεων, φυσική ιστορία, ιστορία πόλεων και αγροτικών εγκαταστάσεων
Φυσικά Στοιχεία : Μυθολογία , Λαογραφία
- Το Περιβάλλον ως πηγή έμπνευσης και πεδίο διαλόγου : Περιβάλλον και Τέχνη
- Το περιβάλλον ως έκθεμα : Μουσεία φυσικών επιστημών και τεχνολογίας, φυσικής ιστορίας, συλλογές εκθέματα, περιβαλλοντικά στοιχεία σε συλλογές / μόνιμες και περιοδικές εκθέσεις μουσειακών οργανισμών
- Το περιβάλλον ως αφήγηση: η φύση και τα περιβαλλοντικά ζητήματα στη λογοτεχνία
- Περιβάλλον, Αντιλήψεις και Ιδέες
Φύση και Θρησκεία
Περιβαλλοντική Ηθική
Δημοκρατία , περιβαλλοντικές δράσεις και περιβαλλοντική συνείδηση
Καταναλωτισμός και Περιβάλλον
- Το Περιβάλλον ως πεδίο συνάντησης των πολιτισμών –
Διαπολιτισμικές Αναφορές

Ποιότητα Ζωής

- Περιβάλλον και υγεία : άσκηση, διατροφή, βότανα, θεραπείες, φυσική ζωή, περιβαλλοντική υγιεινή

ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ - ΘΕΜΑΤΑ:

α. Μαθαίνω για τη ζωή

Υγεία

- Η Υγεία ως πολιτισμικό και κοινωνικό αγαθό
- Διαπολιτισμικές Προσεγγίσεις στην Υγεία και την Ασθένεια
- Εξαρτησιογόνες Ουσίες (καπνός, αλκοόλ, ναρκωτικά)
- Ασθένειες: AIDS, ηπατίτιδα Β, Μεσογειακή αναιμία, καρδιαγγειακά νοσήματα, ασθένειες στο εργασιακό περιβάλλον, σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα, καρκίνος

- Στοματική υγιεινή
- Ατυχήματα και Ασφάλεια
- Πρώτες Βοήθειες
- Εθελοντισμός και Υγεία : Αιμοδοσία, Προσφορά ιστών και Οργάνων

Ψυχική Υγεία

- Ανάπτυξη δεξιοτήτων για αντιμετώπιση του άγχους και του φόβου
- Αντιμέτωπιση πένθους
- Αυτοεκτίμηση, Αυτοσυναίσθημα – Ανάπτυξη Δεξιοτήτων
- Συναισθηματική και Ψυχοκινητική Ανάπτυξη – Αντιμέτωπιση Προβλημάτων
- Εφηβεία, συμπεριφορές και αντιλήψεις
- Διαπροσωπικές Σχέσεις

Υγεία, Ιστορία και Τέχνη

- Μυθολογία, Ιστορικές Αντιλήψεις για την υγεία, έθιμα, δοξασίες και λαογραφικά στοιχεία
- Μνημεία, Έργα και αρχαιολογικοί χώροι (π.χ. προσωποποιήσεις Υγείας, Ασκληπιεία, Αμφιαράεια κ.α.)

Υγεία και Λογοτεχνία

- Ζητήματα σωματικής / ψυχικής υγείας και ποιότητας ζωής στην μυθιστοριογραφία και την ποίηση

β. Αγωγή του Ενεργού Πολίτη

Ανθρώπινα Δικαιώματα – Δημοκρατία

- Προβλήματα Φτώχειας, Αναλφαβητισμού κα
- Δημοκρατικά δικαιώματα, δικαιώματα του πολίτη
- Κοινωνικός αποκλεισμός, Ισότητα ευκαιριών
- Ισότητα φύλων
- Ρατσισμός, ξενοφοβία

Ποιότητα Ζωής

- Κατοικία, Υγιεινή και Ασφάλεια
- Ποιότητα ζωής στο εργασιακό και κοινωνικό περιβάλλον - Έκθεση σε τοξικές ουσίες
- Φυσική Ζωή, άσκηση και υγιεινός τρόπος διαβίωσης
- Διατροφικές συνήθειες και μεταλλαγμένα τρόφιμα
- Εθελοντισμός
- Πολιτική Προστασία : πρόληψη και αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων / Σεισμοί, πλημμύρες, πυρκαγιές

Κυκλοφοριακή Αγωγή

- Οδική συμπεριφορά πεζών και οδηγών
- Οδική συμπεριφορά μαθητών : οι μαθητές ως οδηγοί και ως επιβάτες – διαμόρφωση κυκλοφοριακής συνείδησης
- Οδική Ασφάλεια

ii Περιβαλλοντικές Δράσεις – Δράσεις Ζωής : Εκπαίδευση για την Αειφορία Θεματικό Έτος 2006-7 : Καταναλωτισμός και Περιβάλλον

Φυσικοί πόροι και κατανάλωση

- Οικοσυστήματα, Βιοποικιλότητα και καταναλωτικές συμπεριφορές
- Δάση, αποδάσωση και εντατική γεωργία – καθαρά και συμβατικά προϊόντα
- Βοσκότοποι και κτηνοτροφία– εναλλακτικοί τρόποι παραγωγής
- Υδάτινο περιβάλλον, αλιεία μεγάλης κλίμακας και κατανάλωση
- Η ενέργεια ως καταναλωτικό προϊόν– συμβατικές μορφές-περιβαλλοντικές επιπτώσεις-ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Κατανάλωση και Υποβάθμιση του Περιβάλλοντος

- Ρύπανση του αέρα, φαινόμενο θερμοκηπίου, τρύπα όζοντος, Ρύπανση υδάτων και εδαφών
- Απόβλητα και Διαχείριση των απορριμμάτων : Παραγωγή, μείωση, επανάχρηση
- Ανακύκλωση στο σπίτι και ανακύκλωση μεγάλης κλίμακας
- Χημική βιομηχανία και καταναλωτής
- Κοινωνίες καταναλωτών και κλιματικές αλλαγές

Τα καταναλωτικά Πρότυπα στην οργάνωση και Χρήση του χώρου

- Αστικά περιβάλλοντα και οικισμοί – οικιστικά πρότυπα ανάπτυξης και κατανάλωση – αειφόρες κατασκευές
- Δημόσιος χώρος και καταναλωτικές συμπεριφορές , αστικό πράσινο, εμπορικά πολυ-κέντρα
- Αειφόρες Μεταφορές

Κατανάλωση και Πολιτισμός

- Η βιομηχανία του ελεύθερου χρόνου- η αναψυχή ως κατανάλωση υπηρεσιών και αγαθών
- Τουρισμός
- Κατανάλωση και αξίες : η παραγωγή κοινωνικών αναγκών, επιθυμιών και στάσεων
- Καταναλωτικά πρότυπα διαβίωσης- ενδυμασία, οικοσκευή, συνήθειες
- Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και καταναλωτικά πρότυπα – Κατανάλωση και Διαφήμιση
- Κατανάλωση και Τέχνη : ζωγραφική και κατασκευές, εικαστικά περιβάλλοντα ,cheap art, arte povera , η κατανάλωση στη λογοτεχνία, το αντικείμενο τέχνης ως καταναλωτικό προϊόν
- Ιστορικές και διαπολιτισμικές όψεις της κατανάλωσης

Καταναλωτισμός και Δημοκρατία

- Κατανάλωση και κοινωνικές ανισότητες - Κοινωνικός αποκλεισμός, Ισότητα ευκαιριών
- Καταναλωτισμός και Δημοκρατικά δικαιώματα

- Εμπόριο και ηλεκτρονικό εμπόριο, εμπορικά μηνύματα, προστασία καταναλωτή, ζητήματα ενημέρωσης, οικολογικές ετικέτες, θεμιτό εμπόριο, περιβαλλοντικοί φόροι κα
- Χρήμα, Εισόδημα και καταναλωτισμός, παραγωγή και διαχείριση χρέους
- Η κατανάλωση και ο κοινωνικός καταμερισμός των φύλων
- Το Οικολογικό Αποτύπωμα

Καταναλωτισμός και ποιότητα ζωής

- Κατοικία, Υγιεινή και Ασφάλεια
- Ποιότητα ζωής στο εργασιακό και κοινωνικό περιβάλλον
- Κατανάλωση και διατροφή
- Έλεγχος διατροφής, διατροφικές συνήθειες στον δυτικό κόσμο, παραδοσιακή και μεσογειακή διατροφή, μεταλλαγμένα τρόφιμα, υποσιτισμός και παχυσαρκία

Υγεία και κατανάλωση,

- Σωματική, ψυχική υγεία και καταναλωτικές συμπεριφορές
- Αλλάζω συμπεριφορές: Αυτογνωσία, αυτοεκτίμηση, ανάπτυξη κριτικής σκέψης και δεξιοτήτων
- Καταναλωτισμός και παιδική ηλικία
- Εφηβοι και καταναλωτισμός
- Ασκήση και φυσικός τρόπος ζωής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII

ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Ο Πολιτισμός ως ανθρώπινη έκφραση και δημιουργία, ορίζει ένα ευρύ φάσμα των ανθρωπίνων δραστηριοτήτων. Πολιτιστικό πρόγραμμα εξάλλου είναι κάθε δημιουργική διαδικασία που έχει ως αντικείμενό της την καλλιέργεια της αισθητικής καθώς επίσης την ανάδειξη και προώθηση στοιχείων πολιτισμού, μέσω του χορού του θεάτρου, της μουσικής και εν γένει των εικαστικών τεχνών (ζωγραφική-σχέδιο, γλυπτική, διακόσμηση, αρχιτεκτονική, κινηματογράφος, φωτογραφία, γραφιστική, κεραμική).

Ενδεικτικά, απαριθμούνται ως στοιχεία του ανθρώπινου πολιτισμού με την ευρεία έννοια, τα οποία διαμορφώνουν τον χαρακτήρα των κοινωνιών, την φυσιογνωμία και την εξέλιξη της σύγχρονης εποχής, τα κάτωθι:

- Γλώσσα
- Γράμματα και τέχνες
- Τρόπος ζωής
- Βασικά δικαιώματα του ανθρώπου
- Σύστημα αξιών
- Παραδόσεις και δόγματα
- Πολιτιστική κληρονομιά
- Λογοτεχνία
- Κινήματα σκέψης
- Ήθη και έθιμα
- Τεχνολογία
- Κοινωνική και οικονομική οργάνωση

Τα Πολιτιστικά Προγράμματα, όπως ορίσθηκαν ανωτέρω, ως δημιουργικές διαδικασίες για την καλλιέργεια της αισθητικής και για την ανάδειξη-προώθηση

στοιχείων πολιτισμού, είναι δυνατόν να αναπτυχθούν σε δράσεις που αφορούν στους παρακάτω θεματικούς άξονες:

- **Θεατρικό εργαστήριο:** ανάπτυξη παραστατικών δεξιοτήτων των μαθητών, προετοιμασία παράστασης θεατρικού έργου επωνύμου συγγραφέα, δημιουργία πρωτότυπης παράστασης των μαθητών, θεατρικό αναλόγιο, κ.ά.
- **Μουσικό / χορευτικό εργαστήριο:** συγκρότηση χορωδίας ή ομάδας χορού. Μια τέτοια δραστηριότητα, για να συνιστά πρόγραμμα, προϋποθέτει πρακτική και θεωρητική προσέγγιση του θέματος (π.χ. παραδοσιακοί χοροί μιας συγκεκριμένης περιοχής και διερεύνηση των ιστορικών, κοινωνικών, οικονομικών παραγόντων που επηρεάζουν την εξέλιξή του ή αφιέρωμα στην συγκεκριμένη φορεσιά, κόσμημα, κ.ά.).
- **Εικαστικό εργαστήριο:** πρακτική και θεωρητική προσέγγιση μιας συγκεκριμένης μορφής ή τεχνοτροπίας (π.χ. εργαστήριο κεραμικής, ψηφιδωτού, αγιογραφίας, κ.λπ.) ή συγκρότηση ομάδας αισθητικής παρέμβασης στον χώρο του σχολείου.
- **Μαθητικός τύπος:** έκδοση εφημερίδας ή περιοδικού σε έντυπη ή και ηλεκτρονική μορφή: μια τέτοια δραστηριότητα, για να συνιστά πρόγραμμα, προϋποθέτει συγκεκριμένη συντακτική ομάδα μαθητών, η οποία θα έχει την ευθύνη της συγκέντρωσης, επιλογής, σύνταξης και παρουσίασης της ύλης. Ένα μαθητικό έντυπο, ανάλογα με τον χαρακτήρα του, παρακολουθεί την επικαιρότητα, τα τοπικά και παγκόσμια γεγονότα, περιλαμβάνει συνεντεύξεις, ανταποκρίσεις, παρουσιάσεις, ανακοινώσεις, κ.ά. Δεν αποτελούν πρόγραμμα τεύχη που συγκεντρώνουν τις συνθετικές εργασίες των μαθητών κατά την διάρκεια της σχολικής χρονιάς ή παρουσιάζουν απλώς τις δραστηριότητες της σχολικής μονάδας.
- **Λέσχη φωτογραφίας:** γνωριμία με την τέχνη και τεχνική της φωτογραφίας, πρακτική άσκηση με αφορμή συγκεκριμένο θέμα και στόχο τον συνδυασμό θεωρίας και πράξης.
- **Θέματα πολιτιστικής κληρονομιάς και τοπικής ιστορίας και μυθολογίας** (π.χ. αρχιτεκτονική κληρονομιά μιας περιοχής, «υιοθεσία» μνημείων), κοινωνικά (π.χ. ρατσισμός, πρόσφυγες) με προσέγγιση μέσω των διαφόρων μορφών τέχνης (π.χ. πολιτιστικά στοιχεία των οικονομικών μεταναστών, όπως τραγούδια, χοροί, έθιμα κ.τ.ό), λαογραφικά (π.χ. ήθη, παραδόσεις, παιχνίδια), κ.ά.
- **Δημιουργία ντοκιμαντέρ** με θέματα όπως πορτραίτα προσωπικοτήτων, θέματα της τοπικής κοινωνίας ή της καθημερινής ζωής κ.τ.ό.
- **Κινηματογραφική Λέσχη:** γνωριμία με την τέχνη και την τεχνική του κινηματογράφου μέσα από τις προβολές ταινιών, αφιερώματα σε σκηνοθέτες, πρακτική άσκηση δημιουργίας κινηματογραφικού ή διαφημιστικού σποτ κ.λπ.
- Άλλα καινοτόμα πολιτιστικά προγράμματα.

Οι Πανελλήνιοι Μαθητικοί Καλλιτεχνικοί Αγώνες συνδέονται άμεσα με τα Πολιτιστικά Προγράμματα καθότι αποτελούν ένα αυτοτελές Πρόγραμμα με πανελλήνια εμβέλεια και συμμετοχή.

- Αποτελούν ένα ολοκληρωμένο, πολυδιάστατο και πολυδύναμο Πολιτιστικό Πρόγραμμα που κινητοποιεί και αξιοποιεί δημιουργικά την εκπαιδευτική κοινότητα, συνεχίζοντας παράλληλα δυνάμεις κοινωνικές και πολιτιστικές.
- Η προετοιμασία για την συμμετοχή στους Αγώνες Αρχαίου Δράματος – Σύγχρονου Θεάτρου, Μουσικής, Χορού και Ζωγραφικής, μεταμορφώνει το σχολείο σε χώρο καλλιτεχνικής δημιουργίας και ανάδειξης νέων πρωτότυπων ιδεών και τάσεων.
- Οι Πανελλήνιοι Μαθητικοί Καλλιτεχνικοί Αγώνες, στην δωδεκάχρονη πορεία τους, έχουν καταδείξει ότι οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν, έχουν την ευκαιρία να βιώσουν το σχολείο της χαράς, της δημιουργίας, της ελεύθερης καλλιτεχνικής έκφρασης, της επικοινωνίας, της αισθητικής απόλαυσης και της ψυχαγωγίας.